

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ในปัจจุบันกิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์ ได้ดำเนินการมาเป็นเวลาประมาณ 34 ปี โดยได้จัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ข้าราชการสหกรณ์ขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2492 กิจการของสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสวัสดิการอย่างหนึ่งของสังคมในลักษณะเกื้อกูลซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งสนับสนุนให้สมาชิกมีชีวิตเศรษฐกิจที่ดีขึ้น โดยเฉพาะในด้านปัจจัยสี่ตามความจำเป็น ลักษณะของการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์ดังกล่าว เป็นผลทำให้เกิดแรงจูงใจในการศึกษาและวิเคราะห์ถึงวิธีการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ว่า สามารถในแก้ปัญหาเศรษฐกิจสำหรับผู้ที่มีความอ่อนแอทางเศรษฐกิจและแก้ปัญหาค่าครองชีพของระบบเศรษฐกิจได้จริงหรือไม่ การดำเนินงานประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพเพียงใด เป็นไปตามความต้องการของสมาชิกหรือไม่ มีปัจจัยส่งเสริมหรืออุปสรรคอะไรบ้าง โดยได้เลือกทำการศึกษาและวิเคราะห์เฉพาะสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด จังหวัดอุดรธานี เท่านั้น

วิธีการศึกษา ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ในสองส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง เป็นการนำเอาอัตราส่วนต่าง ๆ ทางการเงิน ซึ่งหาได้จากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 - 2526 มาทำการประเมินผลการดำเนินงานโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สามารถอธิบายความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ได้มากน้อยเพียงใด

ในส่วนที่สอง เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ซึ่งได้แก่ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินงาน ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน โดยการสัมภาษณ์และนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ทำการตอบและได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 399 ชุดหรือคิดเป็นร้อยละ 99.75 แต่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 397 ชุดหรือคิดเป็นร้อยละ 99.25 ทั้งนี้เพื่อทราบว่ากลุ่มบุคคลดังกล่าวมีส่วนที่จะช่วยส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างไร

จากการศึกษาเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด จังหวัดอุดรธานี นั้นสามารถสรุปผลของการศึกษาได้ดังนี้ คือ

1. จากการวิเคราะห์ค่าของอัตราส่วนต่าง ๆ ที่คำนวณได้ในตารางที่ 4 สหกรณ์แห่งนี้ เป็นสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้วย เมื่อนำเอาอัตราส่วนต่าง ๆ ทางการเงินที่ได้ไป เปรียบเทียบ กับเกณฑ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ตั้งไว้ ปรากฏว่าอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

การศึกษาวเคราะห์เพื่อทดสอบว่า อัตราส่วนต่าง ๆ ทางการเงินสามารถอธิบายความสำเร็จของสหกรณ์ได้มากน้อยเพียงใด โดยใช้สมการพหุคูณ (Multiple regression) นั้น ปรากฏว่า อัตราส่วนต่าง ๆ ที่เป็นตัวแปรอิสระนั้น ไม่สามารถที่จะอธิบายความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ ด้วยตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดทำให้เกิด Multicollinearity ขึ้น แต่ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficients) และสมการถดถอยอย่างง่าย (Simple regression) ได้พบว่า ความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งนี้มีความสัมพันธ์กันกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

สำหรับอัตราผลตอบแทนต่อทุนหมุนเวียน อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน จากการศึกษาวเคราะห์ได้พบว่า ไม่สามารถอธิบายความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ตามสมมติฐานได้

2. ประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับสมาชิก คณะกรรมการดำเนินงาน ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้คือ

สมาชิกของสหกรณ์แห่งนี้ส่วนใหญ่มีสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจค่อนข้างผืดเคือง ด้วยมีขนาดของครอบครัวที่ค่อนข้างใหญ่และมีรายได้ไม่เพียงพอจากรายจ่าย จึงเป็นผลทำให้มีดีมานด์ ในการขอกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เป็นจำนวนมาก ในขณะที่สหกรณ์แห่งนี้สามารถให้บริการเงินกู้แก่สมาชิกอย่างมีเหตุผลได้เพียงร้อยละ 30 เท่านั้น สมาชิกบางส่วนจึงต้องอาศัยเงินกู้จากแหล่งเงินกู้อื่น ๆ ด้วยสหกรณ์มีปัญหาในเรื่องเงินทุน และเมื่อศึกษาถึงระดับการศึกษาของสมาชิกพบว่า ส่วนใหญ่เป็น

ผู้มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีถึงร้อยละ 57.40 เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในระบบงานของ สหกรณ์เป็นอย่างดี ส่วนความแตกต่างของสมาชิกในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสหกรณ์นั้น จากการ ศึกษาพบว่าแม้สมาชิกจะแตกต่างกันในเรื่องอายุและระยะเวลาของการ เข้าเป็นสมาชิก จะไม่มี ความแตกต่างกันในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ ความภักดี ความศรัทธา และทัศนคติที่มีต่อ สหกรณ์ แต่สมาชิกจะมีความแตกต่างกันในเรื่องการให้ความร่วมมือแก่สหกรณ์ ซึ่งเป็นปัญหาที่ควร รับไปพิจารณาเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

คณะกรรมการดำเนินงาน จากการศึกษพบว่า คณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ แห่งนี้มาจากการ เลือกตั้งจากตัวแทนของสมาชิกประจำหน่วยต่าง ๆ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการบริหาร งาน ในเรื่องของคณะกรรมการสมาชิกส่วนใหญ่มีความพอใจและให้ความไว้วางใจในการบริหาร งานค่อนข้างสูงถึงร้อยละ 68.50 และร้อยละ 79.60 ตามลำดับ จึงกล่าวได้ว่าสหกรณ์แห่งนี้มีผู้นำ ที่เหมาะสม มีคุณสมบัติที่สามารถดำเนินการให้เป็นที่ยอมรับของมวลสมาชิกได้ พร้อมกันนั้นสมาชิกได้ เสนอแนะแนวความคิดไว้ต่อคณะกรรมการดำเนินงาน เพื่อการปรับปรุงและแก้ไขให้กิจการของ สหกรณ์เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

ผู้จัดการสหกรณ์ จากการศึกษพบว่า เป็นบุคคลที่มาจากการจัดจ้างซึ่งตรงกับ ความ ต้องการของสมาชิกและสภาพปัจจุบันของสหกรณ์แห่งนี้ สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 52.80 มีความ เห็นว่าผู้จัดการสหกรณ์เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการด้านธุรกิจได้ดีพอสมควร และเป็น ที่พอใจของสมาชิก แต่สมาชิกก็มีความต้องการที่จะให้ผู้จัดการได้มีการปรับปรุงและแก้ไขระบบงาน บางอย่าง โดยเฉพาะ การให้บริการด้านเงินกู้ควร เป็นไปอย่างยุติธรรม การจัดระบบการฝาก เงินรวมถึงการอำนวยความสะดวกในการติดต่อกับสหกรณ์ด้วย

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จากการศึกษพบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 และเป็นผู้ที่ไม่เคยรับการศึกษาอบรมในเรื่องของสหกรณ์มาก่อน แต่ก็พอมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานพอสมควร ทั้งนี้ เนื่องมาจากการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นเวลานาน ใน ประเด็นดังกล่าว กลุ่มสมาชิกมีความเห็นว่า ยังไม่เป็นการเพียงพอในการที่จะทำให้การดำเนิน ธุรกิจมีความเจริญก้าวหน้าได้ จึงควรจัดส่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และอบรมในระบบงาน

ของสหกรณ์ เพื่อการพัฒนางานในหน้าที่ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

จึงกล่าวได้ว่าการดำเนินงานของสหกรณ์จะประสบผลสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับสมาชิก คณะกรรมการดำเนินงาน ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีคุณลักษณะที่ดี รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตน ที่มีต่อสหกรณ์ ย่อมทำให้การดำเนินงานมีความเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ทาง

3. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของคณะกรรมการ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง การให้บริการด้านการออมทรัพย์ การให้บริการเงินกู้ การจัดให้มีการศึกษาและอบรม การประชุมสามัญประจำปี การจ่ายโบนัสให้แก่คณะกรรมการ - เจ้าหน้าที่และการใช้ทุนสาธารณประโยชน์ ในเรื่องดังกล่าวจากการศึกษาพบว่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้มีการปรับปรุงงานด้านการประชาสัมพันธ์ในหลาย ๆ รูปแบบและให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง ด้วยในปัจจุบันมีสมาชิกเป็นจำนวนมากและกระจายอยู่ในท้องที่ทั่วไป คณะกรรมการบางส่วนยังไม่อุทิศเวลาในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ด้วยมีภาระกิจทางราชการ แต่ได้รับผลตอบแทนในรูปของเงินโบนัสในอัตราที่ค่อนข้างสูง การให้บริการด้านเงินกู้ยังไม่ยุติธรรมและไม่เป็นไปตามลำดับก่อนหลัง ระบบการฝากและถอนเงินควรมีการปรับปรุงและแก้ไขให้เกิดความคล่องตัวทั้งสองฝ่าย และการให้บริการของเจ้าหน้าที่บางคนยังขาดการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ไม่สม่ำเสมอเท่าที่ควรในเรื่องที่เกี่ยวกับระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ สมาชิกมีความเห็นว่าควรจะได้มีการแก้ไขในส่วนที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานและที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับสหกรณ์ การประชุมสามัญประจำปีมีน้อยเกินไป สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสในการเข้าร่วมประชุมและเสนอปัญหาควรจัดให้มีการศึกษาและอบรมเกี่ยวกับระบบและงานของสหกรณ์ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และในส่วนของ การใช้ทุนสาธารณประโยชน์ สมาชิกมีความเห็นว่า สหกรณ์ยังใช้ทุนดังกล่าว ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเท่าใดนัก

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสำรวจ จากความคิดเห็นของสมาชิกสรุปได้ดังนี้ คือ

4.1 สหกรณ์ควรมีการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในหลายรูปแบบ เป็นต้นว่า

ออกวารสาร จุลสาร แผ่นปลิว การออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง เพื่อเผยแพร่ข่าวความเคลื่อนไหว ในการดำเนินงานของสหกรณ์ตลอดจนการให้ความรู้ด้านสหกรณ์แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป

4.2 คณะกรรมการดำเนินงานควรอุทิศเวลาให้แก่สหกรณ์อย่างเต็มที่

4.3 การให้บริการของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ควรได้มีการปรับปรุงแก้ไข เป็นต้นว่าการอำนวยความสะดวก ระยะเวลา และการติดต่อ

4.4 ควรมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ในเรื่องเงินกู้ การพิจารณาจัดสรรกำไร และการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

4.5 ควรปรับปรุงงานด้านการออมทรัพย์ โดยให้มีระบบการฝาก - ถอน เช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

4.6 ควรหาวิธีการที่จะระดมเงินทุนในหลายรูปแบบ เพื่อนำมาบริการแก่สมาชิกอย่างกว้างขวาง

4.7 ควรจัดส่งเจ้าหน้าที่และพนักงานของสหกรณ์เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับงานสหกรณ์เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงงานของสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้า

4.8 การประชุมสามัญประจำปีควรจัดอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยแยกประชุมตามกลุ่มอำเภอหรือโรงเรียน

4.9 การจ่ายโบนัสของคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ควรเป็นไปตามความเหมาะสมและไม่มากเกินไป

4.10 ทุนสาธารณประโยชน์ ควรจัดสรรในกิจการอันจะเป็นประโยชน์ต่อมวลสมาชิก สังคม และต่อประเทศชาติ

5. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูอุดรธานี จำกัด จากการศึกษาวิเคราะห์ได้พบถึงสภาพอันก่อให้เกิดเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหารงานของสหกรณ์ ซึ่งสรุปได้ 4 ประเด็น คือ

5.1 การขาดแคลนทุนดำเนินการ

5.2 การขาดประสิทธิภาพในการบริหารงานและการจัดการสหกรณ์ เนื่องจาก

ระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์

5.3 การขาดการมีส่วนร่วมและความเข้าใจในสหกรณ์ของสมาชิก

5.4 การขาดการประชาสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่ของสมาชิกกับสมาชิก

ข้อเสนอแนะ

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น สมควรอย่างยิ่งที่คณะกรรมการดำเนินงาน เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตลอดจนสมาชิกควรจะได้ดำเนินการหาทางพิจารณาที่จะปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวให้หมดไป ทั้งนี้ เพื่อการพัฒนาให้กิจการของสหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้าและสามารถสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างแท้จริง อันจะเป็นผลทำให้สมาชิกเกิดความภาคภูมิใจ ศรัทธา และให้ความร่วมมือแก่สหกรณ์อย่างมั่นคงสืบไป ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะข้อที่ควรพิจารณาปรับปรุงและแก้ไข ดังนี้

1. การขาดแคลนทุนดำเนินการเพื่อที่จะขยายบริการสินเชื่อตามความจำเป็นในชีวิต เศรษฐกิจปัจจุบันของสมาชิกนั้น สหกรณ์ยังมีช่องทางที่จะขยายทุนดำเนินงานได้ กล่าวคือ

1.1 ทุนเรือนหุ้นที่สมาชิกจะต้องส่งค่าหุ้นตั้งแต่เดือนแรกของการเข้าเป็นสมาชิก รายเดือนตามอัตราส่วนของจำนวนเงินได้รายเดือนที่สหกรณ์ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการถือหุ้นรายเดือนใหม่นั้น ควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการบังคับส่งค่าหุ้นให้ขยายออกไปได้อีกคือจาก 84 เดือนเป็น 100 - 120 เดือน ซึ่งนอกจากจะเป็นผลทำให้ทุนดำเนินการเพิ่มขึ้นแล้วยังเป็นหลักประกันให้สหกรณ์เพิ่มขึ้นสำหรับสมาชิกที่กู้เงินไปจากสหกรณ์ด้วย

1.2 เงินรับฝาก ในปัจจุบันแม้ว่าสหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยให้สมาชิกเท่ากับธนาคารพาณิชย์ก็ตาม แต่ก็ไม่ได้รับความสำเร็จจากเงินฝากที่เพิ่มขึ้นเท่าที่ควร ทั้งนี้ เนื่องมาจากการให้บริการ ระเบียบและวิธีการต่าง ๆ ยังไม่รัดกุมพอ จึงควรที่จะรีบดำเนินการแก้ไขปรับปรุง และในขณะที่เดียวกันควรจัดให้มีการฝากประจำประเภทสะสมทรัพย์ เพื่อการต่าง ๆ เป็นรายเดือน เช่น เงินฝากเคหะสงเคราะห์ เงินฝากสงเคราะห์อนาคตของบุตรหลาน เป็นต้น พร้อมกันนั้นสหกรณ์เอง ควรติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอเงินฝากมาฝากไว้กับสหกรณ์ เพื่อสหกรณ์จะได้มีเงินทุน

คำ เนิ่งงานทมนเวียนเพิ่มขััน

1.3 อัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้แก่สมาชิก สหกรณ์ควรพิจารณาเปลี่ยนแปลงให้สูงขึ้นกว่าในปัจจุบัน โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ให้เป็น 2 อัตรา คืออัตราดอกเบี้ยร้อยละ 12 และร้อยละ 15 ค่อปี โดยแบ่งแยกตามเหตุผลความจำเป็นของการกู้ยืมเงินหรือประเภทของเงินให้กู้ วิธีการดังกล่าวจะทำให้สหกรณ์สามารถให้อัตราดอกเบี้ยแก่ธนาคารพาณิชย์สูงขึ้นได้และได้รับเงินกู้มาเพื่อเป็นทุนคำ เนิ่งการ

2. สำหรับคณะกรรมการคำ เนิ่งงาน ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์นั้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางให้การคำ เนิ่งงานของสหกรณ์มีประสิทธิภาพ ไว้ดังนี้

2.1 ในการคำ เนิ่งงานควรใช้หลักประสิทธิภาพ กล่าวคือ ควรเสริมสร้างหรือจัดให้มีเจ้าหน้าที่ พนักงานของสหกรณ์ และคณะกรรมการสามารถที่จะคำ เนิ่งธุรกิจด้านธณกิจทุกลักษณะทุกชั้นตอนอย่างมีเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งอุทิศเวลาให้แก่สหกรณ์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2.2 ผู้บริหารงานสหกรณ์ จะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า สหกรณ์จะประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกของสหกรณ์พบว่า เขาได้รับผลประโยชน์ทางการเงินและบริการของสหกรณ์โดยสม่ำเสมอ ดังนั้น สหกรณ์จึงควรที่จะได้มีการปรับปรุงการบริการแก่สมาชิกให้ดียิ่งขึ้นและเป็นไปตามที่สมาชิกต้องการ อันจะเป็นผลทำให้สมาชิกเกิดความศรัทธา ความร่วมมือ และมีทัศนคติที่ดีต่อสหกรณ์

2.3 ในการคำ เนิ่งงานของสหกรณ์ ผู้บริหารควรมีการปรับตัวอย่างรวดเร็วต่อสภาวะทางด้านการเงินของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป มิฉะนั้นสหกรณ์จะประสบปัญหาการขาดแคลนทุนคำ เนิ่งการเพิ่มขััน การบริหารสภาพคล่องและการต่อทุนของสหกรณ์จะมีปัญหา ขณะเดียวกันสหกรณ์จะต้องคำนึงถึงการขยายตัวทางด้านการเงินฝากของสหกรณ์ โดยหาจากแหล่งเงินทุนภายในและภายนอกสหกรณ์ให้เพิ่มขััน

2.4 ผู้บริหารงานสหกรณ์ ควรให้การสนับสนุนทางด้านการศึกษาอบรมและสัมมนา โดยจัดการอบรมในหลายระดับ เป็นต้นว่า ผู้จัดการ เจ้าหน้าที่ และสมาชิก เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้เกิดความเข้าใจในหลักการของสหกรณ์ วิธีการคำ เนิ่งงานและบริหารงานของสหกรณ์ พร้อมทั้งเน้นหนักในเรื่องการปฏิบัติให้เกิดผลอย่างแท้จริงเป็นสำคัญ เพื่อให้การคำ เนิ่งงานของสหกรณ์บรรลุ

ผลสำเร็จ

2.5 การจ่ายเงินโบนัสให้แก่คณะกรรมการดำเนินงานอยู่ในอัตราค่อนข้างสูงเป็นเหตุจูงใจให้คณะกรรมการดำเนินงานที่เข้ามารับตำแหน่ง มองเห็นผลตอบแทนจากเงินโบนัสและผลตอบแทนทางด้านอื่น ๆ มากกว่าที่จะเข้ามาปฏิบัติงาน เพื่อความเจริญก้าวหน้าของสหกรณ์ ดังนั้นสหกรณ์จึงควรวางวิธีการจ่ายเงินโบนัสให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสมพร้อมกับหามาตรการต่าง ๆ เพื่อควบคุมและป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบ เพื่อผลประโยชน์แก่ส่วนรวมของสหกรณ์ให้มากยิ่งขึ้น

2.6 ผู้บริหารงานสหกรณ์ ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เป็นต้นว่า การจัดทำพิมพ์เอกสาร เพื่อเผยแพร่ ข่าวความเคลื่อนไหวในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทางวิทยุกระจายเสียง นิทรรศการแสดงผลงานในรอบเดือนหรือปี เพื่อให้สมาชิกได้รับรู้ความเคลื่อนไหวของสหกรณ์มากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อความเข้าใจในสหกรณ์ของสมาชิก อันเป็นผลเชื่อมโยงไปถึงการมีส่วนร่วมและการให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของสหกรณ์มากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัย ในการทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากโดยเฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูล จึงใคร่ เสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำการศึกษาวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับสหกรณ์ต่อไปไว้ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์นั้นต้องใช้เวลามากไม่เหมาะสมสำหรับผู้ศึกษาที่มีเวลาน้อย ด้วยคณะกรรมการดำเนินงาน ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์มีเวลาให้น้อยบางครั้งต้องรบกวนเวลาพักผ่อน

3.2 การเก็บข้อมูลทั้งแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นต้นว่า กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สหกรณ์จังหวัด คณะกรรมการดำเนินงาน ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ หากไม่มีความสัมพันธ์เป็นการส่วนตัวแล้วจะได้รับความร่วมมือ และความสะดวกน้อยมาก

3.3 การเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิจากหน่วยงานของสหกรณ์นั้น ไม่สามารถเก็บรวบรวมได้ตามต้องการ ด้วยหลักฐานทางการเงินของสหกรณ์เมื่อครบ 10 ปี แล้วหลักฐานจะถูกทำลาย จึงทำให้การศึกษาและวิจัยในครั้งนี้ไม่สามารถที่จะขยายระยะเวลาของการเก็บข้อมูลดังกล่าวเพิ่มจากที่กำหนดไว้ได้ ดังนั้น สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อไปควรศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลให้ละเอียด

3.4 แบบจำลองที่ได้กำหนดขึ้น เพื่อทำการศึกษานั้น แม้จะเกิดปัญหาทางด้านสถิติขึ้น ในการวิจัยและอัตราผลตอบแทนต่อทุนหมุนเวียน อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้น และอัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุน ไม่สามารถจะอธิบายความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู อุตรธานี ได้ ก็ไม่ได้หมายความว่าแบบจำลองดังกล่าวจะใช้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์แห่งอื่น ๆ ไม่ได้ด้วยสหกรณ์แต่ละแห่งนั้นมีปัญหา และข้อจำกัดที่ไม่เหมือนกัน จึงควรที่จะนำไปศึกษาวิจัยกับสหกรณ์แห่งอื่น ๆ พร้อมกับการขยายระยะเวลาในการศึกษาออกไปให้มากกว่าที่ได้ทำการศึกษาในกรณีนี้

3.5 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยในเรื่อง ความต้องการทางด้านเงินทุนของสมาชิก หรือการมุ่งเพิ่มเงินทุนของสหกรณ์ หรือหากต้องการวิเคราะห์ทางด้านอัตราส่วนทางการเงิน ควรนำเอาอัตราส่วนหนี้ (Debt ratio) และอัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย (Times-interest earned ratio) เข้ามาวิเคราะห์ร่วมด้วย เพื่อศึกษาว่า อัตราส่วนดังกล่าวจะมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสหกรณ์มากน้อยเพียงใด